

ת"פ 23047/02/15 - מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים נגד אלון אביטבול,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 23047-02-15 מדינת ישראל נ' אביטבול

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא
בעניין: מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים
ע"י עו"ד רונן יצחק ועו"ד שקד דהן

המאשימה

נגד

אלון אביטבול, ת"ז 301483772
ע"י עו"ד אברהם וייג

הנאשם

גזר דין

העבירה שבביצועה הודה הנאשם וכתב האישום המתוקן

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן (ברביעית) ונקבע כי ביצע את העבירה המיוחסת לו, עבירה של הפרת אמונים לפי סעיפים 284 + 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). מאחר שהוסכם שהסנגור טען לעניין ההרשעה, לא הורשע הנאשם במסגרת הכרעת הדין ונקבע כי החלטה לעניין זה תינתן לאחר שמיעת טענותיו.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, אשר הוגש במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, בתאריך 2.11.13 בשעה 03.12 או בסמוך לכך, תועד רכב שמספר הרישוי שלו 44-955-72 (להלן: "הרכב") בכביש 4, ברחוב משה סנה בנהרייה, בנסיעה במהירות של 93 קמ"ש, העולה על המהירות המרבית המותרת בקטע כביש זה - דרך בין עירונית המסומנת בתמרור - שהינה 60 קמ"ש, זאת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961. עבירת התנועה תועדה באמצעות מד מהירות לייזר (ממל"ז) שהיה מותקן על נידת סמויה שעמדה בצד הכביש, ובעטיה נעצר הרכב אותו נהג הנאשם. בעקבות עבירת התנועה, בו במקום נמסרה לנאשם הזמנה לדין וכתב אישום, ליום 27.1.14, כדי להישפט על עבירת התנועה בבית משפט השלום לתעבורה בעכו. כמו כן, על אתר ניטל מהנאשם רישיון הנהיגה והוחלט לזמנו לשימוע לצורך החלטה על פסילה מנהלית על ידי קצין משטרה, לתאריך 3.11.13, בתחנת משטרת נהרייה. בו ביום הגיע הנאשם לאצטדיון הכדורגל בקריית אתא, מקום עבודתו של אבנר דהן (להלן: "אבנר"), כדי לפגוש את אבנר ולבקש את סיועו בנוגע לשימוע אליו זומן, כדי למנוע את השלילה המנהלית של רישיונו. בפגישה סוכם כי תמורת הסיוע המבוקש ישלם הנאשם לאבנר סך 1,500 ₪.

ביום 3.11.13 התקשר אבנר אל רוני משיח (להלן: "רוני"), שוחח עימו על שני נהגים אשר פנו אליו ונדרש לטפל בעניינם, ובהם הנאשם. רוני ואבנר סיכמו כי רוני יערוך לנאשם שימוע ויימנע מלשלול מנהלית את רישיון הנהיגה שלו.

סמוך לאחר מכן, כדי לממש תוכנית זו, התקשר רוני אל השוטרת שרה ורד - השוטרת שמסרה לנאשם את כתב האישום וההזמנה לשימוע - וביקש ממנה כי השימוע יערך בפניו, בתחנת זיכרון יעקב ולא בתחנת נהרייה, תוך שהוא מצוין בכזב כי הנאשם בדרכו לתל אביב ובדרך עצר בתחנת זיכרון יעקב. רוני עשה כן מבלי שצוין באוזניה את התוכנית. מאוחר יותר באותו יום שוחח שוב אבנר עם רוני, בין היתר, לגבי הנאשם. אבנר מסר לרוני את פרטיו של הנאשם, לרבות מספר תעודת הזהות, מספר רישיון הנהיגה שברשותו וכן את תאריך ביצוע העבירה ומקום ביצועה. את הפרטים שנמסרו לו מילא רוני בטופס השימוע, תוך כדי השיחה, תוך שהוא בנוסף ממלא בכזב את טופס השימוע כך שהוא נחזה להיות כאילו הנאשם התייצב בפניו ונערך לו שימוע כדן. רוני צוין בכזב על גבי טופס השימוע כי השימוע נערך לנאשם בנוכחותו ביחידת התנועה וכי זיהה את הנאשם על פי תעודת זהות, זאת חרף העובדה שהנאשם כלל לא נכח בשימוע אותה שעה וכלל לא הוצגה בפני רוני תעודת הזהות שלו. בנוסף, רוני רשם בכזב על גבי טופס השימוע כאילו זה נערך בשעה 08.00 וכן רשם בכזב דברים שלכאורה נאמרו מפי הנאשם בשימוע. לבסוף החליט רוני, על פי התוכנית שסוכמה מראש בינו לבין אבנר, שלא לפסול את הנאשם מלהחזיק רישיון נהיגה, זאת בנימוק שהוסברה לנאשם חומרת העבירה. רוני עשה כן מחשש שמא יערך שימוע לנאשם בהעדרו בתחנת נהרייה ורישיונו יפסל מנהלית. סמוך לאחר השימוע הכוזב שלח רוני אל תחנת נהרייה, באמצעות הדואר האלקטרוני, את טופס השימוע הכוזב שמילא והתקשר לוודא כי לא נערך לנאשם שימוע על ידי מי מקציני המשטרה שם. רוני עשה כן בתמורה לכסף וטובות הנאה שקיבל מאבנר וזאת חרף העובדה שהנאשם כלל לא התייצב לשימוע אליו זמן כדן, חרף העובדה כי צבר לחובתו הרשעה בעבירת מהירות אחת, בגינה זומן למשפט. במעשיו האמורים ביצע הנאשם, יחד עם רוני ואבנר, מעשה הפרת אמונים הפוגע בציבור.

כאמור, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ונקבע כי ביצע את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן, עבירה של הפרת אמונים.

הטיעון לעונש

ב"כ המאשימה הפנה לטיעוניו בתיקים אחרים באותה פרשה ובהם טען כי הערכים המוגנים בעבירה של הפרת אמונים הם אמון הציבור, טוהר המידות של עובד הציבור והפעילות התקינה של המנהל הציבורי. במקרה זה שלושת הערכים הללו נפגעו, ובצורה קשה. נטען כי הנזק שנגרם מטיפול שסוטה מן השורה באדם שביצע עבירה והנזק שנגרם לציבור הוא נזק רב. נטען כי גם חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה גורם נזק רב לציבור בכללותו, לאמון במשטרה ובכל מערכת אכיפת החוק ולמלחמה בתאונות הדרכים. נטען כי החלק היחסי של הנאשם אינו מבוטל. לעניין ההרשעה טוען ב"כ המאשימה כי האינטרס הציבורי, בשים לב לעובדה שהנאשם עבר עבירת תעבורה ובשים לב למלחמה בתאונות הדרכים, נפגע פגיעה קשה. עוד נטען כי ביהמ"ש צריך להתחשב בפסיקה הנוהגת בקביעת מתחם הענישה. נטען שפסיקה ישנה שאינה מתיישבת עם עיקרון ההלימה נסוגה. עוד נטען כי פסקי הדין כולם, ודאי בשנתיים האחרונות, מדברים על הרשעה. נטען כי לא מתקיימים כאן הנתונים המאפשרים אי הרשעתו של הנאשם.

ב"כ הנאשם טען כי הוא מבקש שלא להרשיע את הנאשם והפנה לפס"ד בעניין תמר כתב, בו נקבעו קריטריונים שהשתכללו עם הזמן. נטען כי הנאשם עונה לכל הקריטריונים. נטען כי רף המעשים הפליליים הוא נמוך, כאשר המנס-ריאה של הנאשם לביצוע העבירה הוא מינימאלי. נטען כי הנאשם נסע עם אמו וזה מעיד על תום לב. נטען כי הנאשם הוא בחור צעיר, אשר ההרשעה תפגע בעתידו מאחר שהוא סטודנט למשפטים. הוא שירת בצה"ל שירות מורכב עם אוכלוסיה עוינת. הוצגה תעודה שקיבל במהלך השירות ובשחרור. נטען כי מדובר במלח הארץ, בן 25, שעתידי לפנוי

ומבוקש להימנע מהרשעה. נטען כי במקרה זה התחייבות להימנע מהרשעה תעשה את שלה והוא לא יחזור לבית המשפט כנאשם.

הנאשם טען בעצמו שהוא סטודנט למשפטים שנה שנייה והוא חושש שבעתיד, כאשר ינסה להתקבל למקומות עבודה שונים, ההליך יפגע בסיכוייו. טען כי שירת שירות צבאי מלא ביחידה לוחמת, כפי שמפורט בתעודות. טען כי מעולם לא הסתבך עם החוק ולמד לקח מהמקרה הנוכחי לא ללכת למאכער בחיים.

דין:

בקשת הנאשם להימנע מהרשעה:

הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. אי הרשעה במקרה כזה תהיה יוצאת דופן ורק במקרים בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה.

הפעלת הסמכות שלא להרשיע מותנית בשני תנאים עיקריים: ראשית, סוג העבירה אשר מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה, ובהם שיקולי הלימה והרתעה. שנית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה ובלתי מידתית בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(3) 337 (1997); ת"פ (י-ם) 8989-09-01 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ'** (ניתן ביום 07/10/2014)).

כפי שנקבע בע"פ 2083/96 הנ"ל:

"בפסיקתנו נקבע כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל, תקדין-עליון, כרך 737, 85(3).

7. תכליתו של סעיף 71 לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההסטוריה החקיקתית שלו, דומה איפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מתווספים שיקולים אחרים הנובעים מאופיה של העבירה.

אכן, ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על -יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור

אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים:

ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם;

ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

לעניין הימנעות מהרשעה במקרים חריגים ראו גם:

ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 31.12.2007) פסקה 8 - 11;

ע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נ' דוד שבתאי ואח'** (ניתן ביום 10.9.2013) פסקה 14 - 23.

בנסיבות העניין לא מצאתי צורך בקבלת תסקיר מבחן קודם להכרעה בעניינו של הנאשם. הבאתי בחשבון את מכלול הנתונים כפי שהוצגו בפני. בהתחשב בעומס המוטל על שירות המבחן ומשמעות ההפניה לתסקיר, דבר שיעכב את הדיון במספר חודשים, סברתי כי ניתן לבחון את מכלול הנסיבות ולתת את החלטתי בלא שיוגש תסקיר.

בעניינו ניתן לחרוג מן הכלל ולהימנע מהרשעתו של הנאשם, שכן הנאשם הראה כי ההרשעה תפגע פגיעה ממשית בפרנסתו ובשיקומו. הנאשם הינו סטודנט למשפטים ולפי התעודות שהוצגו בנוגע לשירותו הצבאי מדובר בבחור צעיר רציני, פיקח ואחראי. אין ספק כי לאור העובדה שמדובר בסטודנט למשפטים הרשעה פלילית בעבירה של הפרת אמונים תפגע בעתידו וביכולת פרנסתו באופן משמעותי. לעניין זה סבור אני כי מתקיים התנאי של "מידת ודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי" לפגיעה בלתי מידתית בעתידו ובסיכוי שיקומו של הנאשם.

ראו:

רע"פ 7224/14 **משה פרנסקי נ' מדינת ישראל** (10.11.2014);

רע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014);

רע"פ 2180/14 **שמואלי נ' מדינת ישראל** (26.4.2014);

רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל** (4.3.2013).

על כן, מדובר במקרה חריג שבו הראה הנאשם שקיים חשש ממשי שהרשעתו תפגע בפרנסתו ובשיקומו ובנסיבות העניין, לאור חלקו היחסי בביצוע העבירה ולאור נסיבותיו האישיות, אליהן עוד אתייחס בהמשך, סבורני כי במקרה זה שיקולים אלה גוברים על שיקולי האינטרס הציבורי.

על כן, אני קובע כי בנסיבות העניין יש להימנע מהרשעתו של הנאשם.

שיקולי בית המשפט לעניין הענישה

משהוחלט שלא להרשיע את הנאשם ממילא לא ניתן לעשות שימוש בעיקרם של אמצעי הענישה הקבועים בחוק העונשין. עם זאת אבהיר בתמצית את הקווים המנחים לבחירת העונש בעניינו של הנאשם בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין.

קביעת מתחם העונש ההולם

בבואו של בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להביא בחשבון את העונש הקבוע בחוק לעבירה שביצע הנאשם, חומרת נסיבות המקרה ומכלול הנתונים הקשורים למעשה ולמבצע העבירה. מתחם העונש ההולם משקף קביעה ערכית לעונש ראוי, ואינו משקף, בהכרח, את הענישה המקובלת והרווחת בפסיקה קודמת, ובמיוחד בפסיקה שקדמה לכניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין.

בעניינו הנאשם הודה בביצוע עבירת הפרת אמונים. העונש המרבי בגין עבירה זו על פי סעיף 284 לחוק העונשין הינו 3 שנות מאסר.

עם זאת, בהתחשב בהחלטתי שלא להרשיע את הנאשם, ממילא יש לנקוט באמצעי ענישה אשר ניתן להטיל כאשר בית משפט מחליט להימנע מהרשעה.

הערך החברתי שנפגע

כפי שטען ב"כ המאשימה, עבירת הפרת האמונים טומנת בחובה פגיעה בשלושה ערכים מוגנים: פגיעה באמון הציבור בעובדי הציבור; פגיעה בטוהר המידות של עובדי הציבור; ופגיעה בתקינות פעולת המינהל (ראו: דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שבס** (30.11.2004); תפ (תל אביב) 2906-10-13 **מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב נ' אברהם לחיאני** (30/09/2014); תפ (ירושלים) 9890-10-12 **מדינת ישראל נ' יאיר רבינוביץ ואח' (7.10.2014)**).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

במקרה זה הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אינן מן החמורות ביותר. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה אינו החלק העיקרי. אעיר לעניין זה כי כתב האישום המתוקן הובא בפני במסגרת של הסדר טיעון. בכתב האישום לא נטען כי הנאשם ידע כי אותו אבנר מבצע ביחד עם רוני, שהינו עובד ציבור, עבירה. למעשה, ואומר זאת בזהירות, עובדות כתב האישום מעוררות ספק בכל הנוגע לקיומן של יסודות העבירה. אמנם הנאשם הודה בביצוע העבירה מכוח סעיף 29 לחוק העונשין, שעניינה ביצוע של עבירה "באמצעות אחר". עם זאת כתב האישום עצמו אינו מצביע בצורה ברורה על יסוד המודעות לביצוע העבירה. עניין זה נלקח בחשבון, תוך שבית המשפט גם מביא בחשבון כי ההודאה היא במסגרת

של הסדר טיעון.

עם זאת, ולעניין זה, הבאתי בחשבון את דברי הנאשם עצמו במסגרת הטיעון בפני כי לא חיפש להסתבך עם החוק ולמד לקח מהמקרה לא ללכת לשום מאכער בחיים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

לעניין זה יש להביא בחשבון את עובדת היותו של הנאשם צעיר, ללא עבר פלילי, סטודנט למשפטים וחיל מצטיין בעת שירותו הצבאי. אין מחלוקת בין הצדדים כי הנאשם הינו אדם נורמטיבי.

עוד ניתן להביא בחשבון את העובדה שעצם ניהול ההליך הנוכחי מהווה עבור הנאשם הרתעה וגם עונש כלשהו. יש להביא בחשבון גם את הודאתו המיידית ושיתוף הפעולה של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

הפסיקה שבית המשפט הופנה אליה מציגה מתחם ענישה בין עונשים צופי פני עתיד ובין עונשים של מאסר של ממש (אם בדרך ריצוי של מאסר בפועל או בריצוי בעבודות שירות). עם זאת, יצוין כי מרבית הפסיקה שהוצגה בפרשה זו, בהקשר לנאשמים אחרים, על ידי המאשימה מתייחסת למקרים חמורים יותר, אם מכיוון שמדובר בריבוי מעשים או בחזרה על המעשים ואם מכיוון שמדובר בעבירות נוספות, בנוסף על עבירת הפרת האמונים. כמו כן, בענייננו אמנם הודה הנאשם בעבירה של הפרת אמונים במסגרת ההסדר, אך יש להביא בחשבון את העובדה שאיננו עובד ציבור בעצמו וכן את כל הנסיבות כפי שפורטו לעיל, בעיקר בנוגע לרמת מעורבותו בביצוע העבירה. על כן, לא ניתן לקבוע כי הפסיקה שהוצגה זהה למקרה זה.

בהביאי בחשבון את נתוני המקרה כפי שפורטו, סבורני כי יש לאמץ מתחם הענישה התואם את דרגת החומרה של המעשים. כאמור, במקרה שלפני מדרג החומרה של המעשים הוא מהנמוכים שניתן להחיל על עבירה מסוג זה.

במקרה שבפני לא מצאתי לנכון להגדיר מתחם עונש הולם מאחר וכאמור החלטתי שלא להרשיע את הנאשם. עיקרם של אמצעי הענישה אינם ברי הפעלה בהעדר הרשעה בדיון. עם זאת אציין כי לו היה הנאשם מורשע הרי שבנסיבות המעשה היה מקום לגזור עליו עונשים שעיקרם צופה פני עתיד, ללא רכיב של מאסר לצורותיו השונות. במקרה שבפני, ולו היה הנאשם מורשע, הייתי גוזר עליו עונש של קנס כספי שיביא לידי ביטוי את התמריץ הכלכלי שבביצוע העבירה במובן זה שהכבדה כלכלית תרתיע מפני ביצוע עבירה שבבסיסה מטרה כלכלית.

משלא קבעתי בנסיבות אלו מתחם של עונש הולם ממילא אינני נדרש לבחון סטייה מהמתחם. עם זאת, ולעניין העונש ההולם, יש להביא בחשבון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט לעיל, את הצורך בהרתעה אישית של הנאשם והרתעת הרבים מחד, ומאידך, את העדר העבר הפלילי של הנאשם, העונש שבעצם ניהול ההליך הפלילי וכן

את הודאתו של הנאשם וחיסכון בזמן שיפוטי.

בנסיבות אלו יש להטיל על הנאשם עונש צופה פני עתיד המביא בחשבון כי החלטתי שלא להרשיעו בביצוע העבירה ותוך שבית המשפט מביא בחשבון כי ביצע את העבירה באמצעות אחר, הכל כפי שפורט לעיל.

פיצוי לנפגע העבירה:

עבירה של הפרת אמונים גורמת נזק לציבור כולו ולמדינה כמייצגת האינטרס הציבורי. מדובר בעבירה המשחיתה את השירות הציבורי ומחייבת הגברת אמצעי אכיפה. כפועל יוצא מכך מעמיסה גם עלויות פיקוח על מנגנוני אכיפת ושמירת החוק.

בהתאם להלכה שנקבעה ברע"פ 2976/01 **בתיאס אסף נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 418 (2002), ומאחר שכאמור נגרם נזק למדינה מביצוע העבירה, סבור אני כי בית משפט מוסמך לחייב את הנאשם בפיצוי המדינה. סבור אני כי יש מקום לחייב את הנאשם בפיצוי נפגע העבירה, במקרה זה המדינה, כתוצאה ממעשיו. עם זאת, בהתחשב במכלול הנסיבות, סבור אני כי הפיצוי במקרה זה צריך להיות סמלי בלבד.

סיכום הענישה וגזר הדין

בהתאם לעקרונות ולדברים שנקבעו לעיל, החלטתי להימנע מהרשעתו של הנאשם ולהטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

הנני מורה לנאשם לחתום על התחייבות בסך ₪ 15,000 להימנע מביצוע עבירת הפרת אמונים בתוך שלוש שנים מהיום;

אני מחייב את הנאשם לפצות את נפגעת העבירה, המדינה, ולשם פיצוי סמלי, בסכום של ₪ 3,000. סכום זה ישולם באמצעות המרכז לגביית קנסות ואגרות שבמשרד המשפטים עד ליום 15/6/2015 שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד למועד התשלום בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"א שבט תשע"ה, 10 פברואר 2015, במעמד הצדדים ובאי כוחם.

ר' שפירא, ס. נשיא